

Samfundsrevseren Claes Kastholm Hansen er imod vindmøller, og han begrundet det med, at det er en dårlig forretning for landet – undtagen dem der har fingrene nede i støttekronerne.

Arkivfoto: Jan Grarup/Polfoto

Kritikere: Vindmøller er et fatamorgana

MODSTANDEN: Er Vestas og dansk vindmølleindustri et eventyr eller blot en statsstøttet illusion? Det mener kritikerne, som spænder lige fra de økonomiske vismænd til møllernes naboer.

I den brede offentlighed har vindmøller altid haft det lidt lettere med om-dømmet end så mange andre grundet det grønne islæt, men modstand er på ingen måde fremmed for industrien.

Vindmøller kritiseres nemlig af alt lige fra den øverste økonomiske sagkundskab, vismændene, den indflydelsesrige klimadebattør Bjørn Lomborg, den borgerlige samfundsrevser Claes Kastholm Hansen og møllernes naboer.

Her taler man om det nærmeste, man kommer på en politisk besættelse, der til-sidesætter al sund fornuft.

»Vindkraft er næsten blevet en religion. Man skal redde verden, og dansk vind-industri skal gøre det. I sin iver efter de voldsomme ambitioner går man i for stor grad på kompromis med andres interesser. Man tænker ikke på naboer og på at værne om den smukke natur,« siger Tone Brix-Hansen, talsmand for Landsforeningen Naboer til Kæmpevindmøller.

Et andet udgangspunkt

De økonomiske vismænd har et andet udgangspunkt og tvivler på, at vindmølle-satsningen i sidste ende bærer frugt – både i økonomisk og miljømæssig forstand.

»Danmark har et mål om være fossilfrit i 2050. Vi sætter spørgsmålstegn ved, om alle disse omkostninger er nødvendige. Man skal passe på med at bruge ressourcer, som kunne være anvendt bedre for samfundet,« siger miljøøkonom Eirik Schrøder Amundsen, medlem af Det Økonomiske Råd.

Han fremhæver, at rådet ikke tror på, at man fra centralt hold kan udpege fremti-

dens vinderindustrier.

»Vi tillader os at tvivle på, at Danmarks satsning på ved-varende energi er godt for klimaet under det rådende kvotesystem i EU. Danmark kan nok reducere sin udledning, men kvotesystemet indebærer, at når Danmark reducerer udledningen, kan andre lande købe CO₂-kvoterne, og så bliver udledningen den samme.«

Lomborg råb for usødet

Mens holdningerne fra Det Økonomiske Råd bliver holdt i nogenlunde diplomatiske vendinger, forholder det sig anderledes, når man spørger Bjørn Lomborg, direktør i Copenhagen Consensus Center.

Han er ikke bleg for slagfærdige udsagn om, hvor fejlet vindsatsningen er.

»Danmark har spildt mange penge uden at få den fordel, som man har argumenteret for. Det er et stort subsidiecirrus uden CO₂-effekt,« konstaterer han.

Bjørn Lomborg anerkender ellers, at der gemmer sig noget sandhed i ambitionerne, fordi man på længere sigt skal løse klimaproblemerne og den globale opvarmning.

Men bilder man sig ind, at det sker ved danske vindmølleinvesteringer, nærmer man sig det tossegode, mener Bjørn Lomborg.

»Vi løser bare ikke problemerne ved at lave dårlige vindmøller, men gode. Vi har brugt næsten alle pengene på eksisterende ineffektiv energi. Vi har måske sat 10.000 ineffektive vindmøller op. Man kunne have sat fem eller 10 op, men ikke 10.000.

Vindmøller i Danmark har ingen effekt på klimaet. Det gør det bare billigere at bruge kul i andre EU-lande,« siger

han og mener, at satsning på vindmøller mest af alt er politisk forfængelighed.

»Politikerne gør det jo, fordi de så kan vise og fortælle, at de gør noget. De vil hellere indvi endnu et vind- eller sol-anlæg, så de kan vise, hvor meget de gør for at stoppe global opvarmning, selv om de intet har gjort og bare har spildt penge,« kritiserer han uden at give meget for f.eks. klima- og energiminister Martin Lidegaards forventninger om, at vindmøller på land inden for få år kan klare sig uden nogen former for statslig støtte, fordi vind bliver konkurrencedygtigt.

»Jeg deler håbet om, at de bliver mere effektive, men det er jo det, vi altid har fået at vide: Om tre eller fem år vil de kunne klare sig selv. Det har vi hørt siden 1970'erne. Men jeg medgiver, at det er en af de billigste ineffektive energiformer,« siger han, ikke uden et vist sarkastisk strejf.

Hjernevaskede danskere

Også samfundsrevseren Claes Kastholm Hansen har ikke meget andet end hovedrysten til overs for Danmarks vindmølle-satsning.

»Jeg vil sige, at danskerne i almindelighed er nærmest hjernevaskede, hvad angår vindmøller. Det er den almindelige tro, at det er en kolossal gevinst for miljøet og dansk eksport,« siger han og nævner, at man i den henseende skal være klar til bryske reaktioner, hvis man siger noget grimt om vindmøller.

»Kritiserer man vindmøller, er der en stemning her i landet om, at det er en form for landsforræderi, og at man er ond over for miljøet. Det er i hvert fald de reaktioner, jeg får,« siger han og begrundet

sin modstand imod vindmøllerne med, at det er en dårlig forretning for landet – undtagen dem der har fingrene nede i støttekronerne.

»Jeg er imod, at man satser så entydigt på vindmøller, fordi de ikke har den effekt, man hævder. Det ved de sagkyndige godt, men det er et lukrativt statsstøtteområde. Det er mange penge i det, men kun til dem, der beskæftiger sig med det.«

Samtidig savner han i debatten, at man får afdækket det aspekt, der går ud på det æstetiske i at klistre landskabet til med vindmøller:

»Vi har en voldsom vindmølletæthed. Især i Jylland var man tidligere berømt for sine vide landskaber, men skaderne på landskabet indgår slet ikke i diskussionen om vindmøller. Jeg troede, at miljøomsorg også skulle handle om at tage vare på landskabet,« siger han og åbner alligevel for, at vindmøller måske ikke er det allerværste i hele verden.

»Jeg har ikke noget imod vindmøller og har faktisk selv en. Den står i Californien langt ude i ørkenen uden at genere nogen,« siger Claes Kastholm Hansen.

Den løsning ville nabo-modstanderne formentlig også kunne skrive under på.

PREMIUM

P Læs de økonomiske vismænds advarsel imod den danske vindmølle-satsning på jp.dk/vestas

■ Læs Bjørn Lomborgs seneste bidrag til Det Økonomiske Råd om den danske klima- og energipolitik.

■ Quiz - hvad ved du om Vestas?

■ Billedserie: Sådan rejser man en vindmølle

